

SUSTAINABLE WATER USAGE AWARENESS AMONG UNDERGRADUATE STUDENTS

Srirath GOHWONG, Ph.D.¹ et al.¹

¹ Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Thailand; srirathg3@yahoo.com

ARTICLE HISTORY

Received: 16 February 2024

Revised: 8 March 2024

Published: 15 March 2024

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study the level of sustainable water usage awareness among undergraduate students, 2) to compare the sustainable water usage awareness among undergraduate students based on demographic factors, 3) to study the relationship between commonly used media and the level of sustainable water usage awareness among undergraduate students, and 4) to study the relationship between knowledge and understanding in sustainable water usage and the sustainable water usage awareness among undergraduate students. The sample was 305 undergraduate students of Kasetsart University, who enrolled in the second semester of the academic year 2023. Data were collected by questionnaires. The statistics employed in this research were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA, LSD, Chi-square, Cramér's V, and Pearson Product Moment Correlation Coefficient. The statistical significance was set at .05. The research findings indicated an overall high level of awareness regarding sustainable water usage within the sample group (mean = 3.82, S.D. = .54). More precisely, heightened awareness was identified in the areas of water conservation (mean = 4.24, S.D. = .60), cleanliness practices (mean = 3.82, S.D. = .56), and food preparation (mean = 3.76, S.D. = .67), except for tree care awareness, rated at a moderate level (mean = 3.48, S.D. = .91). According to the results of the hypothesis test, the sample groups with different ages and faculty exhibited varying sustainable water usage awareness. The regularly used media did not exhibit any correlation with the level of sustainable water usage awareness. Lastly, knowledge and understanding of sustainable water usage had a weak positive correlation with awareness of sustainable water usage ($r = .19$).

Keywords: Awareness, Sustainable Water Usage, Undergraduate Students

CITATION INFORMATION: Gohwong, S. et al. (2024). Sustainable Water Usage Awareness among Undergraduate Students. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(3), 24

¹ Sirikanya Waennin, Patitaya Pinprasong, Napasorn Sanamthong, Apasiri Phengphol, Farida Phetnuam, Kannika Jinsawad, Chanoknan Ninlert, Nattarinee Mayachiew, Waraporn Tumavichit, Sirikarn Chorrojprasert, Lakkhet Sapmak, Pornthipa Punwong, Kanyanat Meesuk, Punnisa Kaewsathit and Jidapa Ritthep

ความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตปริญญาตรี

ศรียัฐ โกวงศ์¹ และคณะ¹

1 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; srirathg3@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตปริญญาตรี 2) เปรียบเทียบความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตปริญญาตรีตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสื่อที่ใช้เป็นประจำกับระดับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตปริญญาตรี และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่างยั่งยืนกับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนภาคปลาย ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 305 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test One-Way ANOVA LSD Chi-square Cramér's V และ Pearson Product Moment Correlation Coefficient โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.82, S.D. = .54) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประหยัดน้ำ (ค่าเฉลี่ย = 4.24, S.D. = .60) ด้านการทำความสะอาด (ค่าเฉลี่ย = 3.82, S.D. = .56) ด้านการทำอาหาร (ค่าเฉลี่ย = 3.76, S.D. = .67) ยกเว้นด้านการดูแลต้นไม้อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.48, S.D. = .91) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและคณะที่ศึกษาแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน สื่อที่ใช้เป็นประจำไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ความรู้ความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนในทิศทางตามกันน้อย ($r = .19$)

คำสำคัญ: ความตระหนัก, การใช้น้ำอย่างยั่งยืน, นิสิตปริญญาตรี

ข้อมูลการอ้างอิง: ศรียัฐ โกวงศ์ และคณะ. (2567). ความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตปริญญาตรี. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(3), 24

¹ สิริกัญญา แหวนนิล, ปกิตญา ปิ่นประสงค์, นกสร สนามทอง, อาภาศิริ เฟื่องผล, ฟาริดา เพ็ชรน่วม, กรรณิกา จินต์สวัสดิ์, ชนกนันท์ นิลเลิศ, นัฏฐรินทร์ มะยะเฉียว, วราภรณ์ ธรรมวิชิต, ศิริกาญจน์ ฉ.โรจน์ประเสริฐ, หลักเขต ททรัพย์มาก, พรทิพา พันธวงษ์, กัญญาณัฐ มีสุข, ปุณณิศา แก้วสถิต และ จิตภา ฤทธิ์เทพ

บทนำ

น้ำจืดมีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ แต่น้ำจืดที่มนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค การเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมมีปริมาณน้อยมากเพียงไม่ถึงร้อยละ 4 ของปริมาณน้ำที่มีทั้งโลก โดยเป็นน้ำใต้ดินประมาณร้อยละ 1 ส่วน น้ำในทะเลสาบและแม่น้ำมีประมาณร้อยละ .025 (Pandey et al., 2021) ดังนั้นมนุษย์ควรใช้น้ำจืดเท่าที่จำเป็นอย่างยั่งยืนเพื่ออนุรักษ์พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ ลดภาวะโลกร้อน และลดค่าใช้จ่ายของตนเอง (Clift, 2006) สำหรับประเทศไทย ประชาชนมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำต่อปีพอสมควรโดยค่าใช้จ่ายสำหรับน้ำดื่มขนาด 600 มล. อยู่ระหว่าง 12,775-15,330 บาทต่อปี ส่วนเครื่องกรองน้ำประปามีค่าใช้จ่ายประมาณ 2,780 บาท (อริวัฒน์ อุดัน, 2565) นอกจากนี้ การใช้น้ำประปามีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 2,694.72-4,351.80 บาทต่อปี (พัฒนาจากทีมข่าว TCJ, 2560) ทั้งนี้ การใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตมีความสำคัญต่อการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีนิติปรัชญาตรึงทะเลเบียนเรียนภาคปลาย ปีการศึกษา 2566 (ไม่รวมนิสิตข้ามมหาวิทยาลัย) จำนวนมากถึง 31,064 คน (สำนักบริหารการศึกษ, 2567) โดยการประหยัดน้ำช่วยนิสิตลดค่าใช้จ่ายของตนเองได้ ทั้งนี้ ตามข้อมูลของกระทรวงพลังงาน นิสิตแต่ละคนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ใช้น้ำประปา 200 ลิตรต่อวัน มีค่าใช้จ่าย 4,968 บาทต่อปี ถ้าแต่ละคนลดการใช้น้ำประปาเหลือ 70 ลิตรต่อวัน จะมีค่าใช้จ่าย 3,960 บาทต่อปี นิสิตแต่ละคนจะลดค่าใช้จ่ายได้ประมาณ 1,008 บาทต่อปี หรือคิดเป็นเงินสำหรับนิสิตทั้งหมดรวมกันประมาณ 31,856,832 บาทต่อปี (กระทรวงพลังงาน, สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน, 2561; การประปานครหลวง สำนักงานใหญ่, 2565) การประหยัดเงินดังกล่าวทำให้นิสิตสามารถนำไปใช้จ่ายส่วนตัวหรือใช้ร่วมกันในการเสริมสร้างสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเช่น กิจกรรมเสริมทักษะวิชาการและวิชาชีพ กิจกรรมเสริมทักษะทางสังคม และกิจกรรมเสริมสร้างจิตอาสา เพื่อเพิ่มพูนทักษะวิชาการ ตลอดจนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและรู้จักเพื่อนใหม่เพื่อเป็นเครือข่ายที่จำเป็นต่อการทำงานและการใช้ชีวิตเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว อย่างไรก็ตาม ยังไม่เคยมีการศึกษาเกี่ยวกับ “ความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตปรัชญาตรี” มาก่อน ทำให้คณะผู้วิจัยในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงสนใจศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้เพื่อเป็นข้อมูลเชิงนโยบายแก่มหาวิทยาลัยต่อไปโดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาระดับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตปรัชญาตรี 2) เปรียบเทียบความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตปรัชญาตรีตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสื่อที่ใช้เป็นประจำกับระดับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตปรัชญาตรี และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่างยั่งยืนกับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตปรัชญาตรี

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน

- 1) กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน
- 3) กลุ่มตัวอย่างที่มีคณะที่ศึกษาแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน
- 4) กลุ่มตัวอย่างที่มีชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน
- 5) กลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน
- 6) กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 สื่อที่ใช้เป็นประจำมีความสัมพันธ์กับระดับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืน

สมมติฐานที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่างยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ คือ นิสิตปรัชญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนภาคปลาย ปีการศึกษา 2566 (ไม่รวมนิสิตข้ามมหาวิทยาลัย) ข้อมูล ณ วันที่ 4 มกราคม พ.ศ.2567 จำนวน 31,064 คน (สำนัก

บริหารการศึกษา, 2567) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*Power เพื่อคำนวณขนาดตัวอย่าง จำนวน 305 คน โดยทำการเก็บข้อมูลเดือนมกราคม พ.ศ.2566 ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จากนั้น คณะผู้วิจัยจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (ศรีรัฐ โกวงศ์, 2554) โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็นสี่ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ คณะที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา ผลการเรียนเฉลี่ย (GPAX) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ส่วนที่ 2 สื่อที่ใช้เป็นประจำ โดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนโดยเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ ใช่หรือไม่ใช่ และแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจเป็น 2 ระดับ ดังนี้ .00-.50 = นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับน้อยและ .51-1.00 = นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมาก และส่วนที่ 4 ความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แบ่งเป็นสี่ด้าน ได้แก่ ด้านการทำความสะอาด ด้านการทำอาหาร ด้านการดูแลต้นไม้ และด้านการประหยัดน้ำ โดยใช้มาตรวัดของ Likert's Scale แบ่งเป็น 5 ระดับ จากนั้นคณะผู้วิจัยใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 3 ระดับ โดยใช้สูตรภาคส่วน ดังนี้ (คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด)/จำนวนระดับ = $(5 - 1)/3 = 1.33$ จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวแปลความหมายระดับคะแนน ดังนี้ 3.67-5.00 = นิสิตมีความตระหนักอยู่ในระดับมาก 2.34-3.66 = นิสิตมีความตระหนักอยู่ในระดับปานกลาง และ 1.00-2.33 = นิสิตมีความตระหนักอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำ Face Validity โดยให้อาจารย์ประจำวิชาสัมมนาและปัญหาพิเศษตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม และใช้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's Reliability Coefficient Alpha) เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test One-Way ANOVA LSD Chi-square Cramér's V และ Pearson Product Moment Correlation Coefficient โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้พบว่า นิสิตผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 220 คน (ร้อยละ 72.1) อายุเฉลี่ยเท่ากับ 21.29 ปี โดยแบ่งเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ อายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 21 ปี จำนวน 159 คน (ร้อยละ 52.1) และอายุ 22 ปี หรือมากกว่า จำนวน 146 คน (ร้อยละ 47.9) ทั้งนี้ นิสิตเรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์จำนวนมากที่สุด จำนวน 45 คน (ร้อยละ 14.8) รองลงมาได้แก่ คณะสังคมศาสตร์ จำนวน 34 คน (ร้อยละ 11.1) และน้อยที่สุดคือ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.3) โดยเป็นนิสิตตั้งแต่ชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป จำนวน 180 คน (ร้อยละ 59.0) รองลงมา เป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 69 คน (ร้อยละ 22.6) และน้อยที่สุดคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 23 คน (ร้อยละ 7.5) นอกจากนี้ นิสิตมีผลการเรียนเฉลี่ย (GPAX) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาทมากที่สุด จำนวน 156 คน (ร้อยละ 51.1) รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท จำนวน 61 คน (ร้อยละ 20.0) และน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,001 บาทขึ้นไป จำนวน 28 คน (ร้อยละ 9.2) ส่วนปัจจัยด้านสื่อที่ใช้เป็นประจำพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ข้อมูลจาก Instagram มากที่สุด จำนวน 299 คน (ร้อยละ 14.7) รองลงมาได้แก่ LINE จำนวน 292 คน (ร้อยละ 14.4) และน้อยที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ จำนวน 25 คน (ร้อยละ 1.2) สำหรับนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความรู้ความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = .84, S.D. = .14) นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.82, S.D. = .54) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประหยัดน้ำ (ค่าเฉลี่ย = 4.24, S.D. = .60) ด้านการทำความสะอาด (ค่าเฉลี่ย = 3.82, S.D. = .56) ด้านการทำอาหาร (ค่าเฉลี่ย = 3.76, S.D. = .67) ยกเว้นด้านการดูแลต้นไม้ไม่อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.48, S.D. = .91)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและคณะที่ศึกษาแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการเรียนรู้เฉลี่ย และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนไม่แตกต่างกัน สื่อที่ใช้เป็นประจำไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ความรู้ความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนในทิศทางตามกันน้อย ($r = .19$)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

- 1) กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการประหยัดน้ำ ด้านการทำความสะอาด ด้านการทำอาหาร ยกเว้นด้านการดูแลต้นไม้อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความตระหนักในด้านการประหยัดน้ำ ด้านการทำความสะอาด ด้านการทำอาหารมีผลโดยตรงต่อการลดค่าใช้จ่ายของนิสิต ส่วนด้านการดูแลต้นไม้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและอยู่ในระดับปานกลาง โดยนิสิตอาจเห็นว่าตนเองใช้น้ำเพื่อดูแลต้นไม้อย่างเหมาะสมแล้ว จึงไม่ให้ความสำคัญมากนักกับการประหยัดน้ำในการดูแลต้นไม้เมื่อเทียบกับกิจกรรมอื่นๆ ในชีวิตประจำวัน
- 2) นิสิตปริญญาตรีได้สารสนเทศจาก Instagram LINE YouTube เว็บไซต์ X และ Facebook เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากนิสิตใช้สื่อเหล่านี้ในชีวิตประจำวันอยู่แล้วโดยไม่ต้องลงแอปพลิเคชันหรือสมัครสมาชิกเพิ่มหรือต้องใช้ภาษาต่างประเทศหรือต้องตั้งใจค้นหาข้อมูลมากนัก ทำให้นิสิตมีความสะดวกในการเข้าถึงและแบ่งปันข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา
- 3) แม้นิสิตปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมาก แต่นิสิตมีความรู้ความเข้าใจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยหลายประเด็น เช่น น้ำประปาและน้ำดื่มในประเทศไทยมีราคาถูกกว่าหลายประเทศ สินค้าที่มีค่า Water footprint น้อยมีการใช้น้ำอย่างประหยัดในการผลิต การบริโภคเนื้อสัตว์มากกว่าพืชผักผลไม้สิ้นเปลืองน้ำมากขึ้น เป็นต้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนเกี่ยวกับน้ำตั้งแต่การศึกษาชั้นพื้นฐานมักไม่ได้ให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงน้ำสะอาด ทำให้นิสิตมักจะทราบถึงผลกระทบของการใช้น้ำเกินพอดี แต่ไม่ทราบถึงการประหยัดน้ำเท่าที่ควร
- 4) กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานของ สุนิตา เข้มทอง (2549) เศรษฐพงศ์ อัมมะเย (2556) ธัญธัช วิกิตภูมิประเทศ (2557) และ ศิริรัฐ โกวงศ์ และคณะ (2564) อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับงานของ พัฒนศักดิ์ บุปผาสวรรณ (2546) ลักษณะ สิริวัฒน์ (2556) และ ณัฐนันท์ วิริยะวิทย์ (2558) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีรายวิชาบูรณาการหลายวิชาที่ส่งเสริมให้นิสิตเห็นความสำคัญของการใช้น้ำอย่างยั่งยืนและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนมหาวิทยาลัยมีการรณรงค์ให้ใช้น้ำอย่างประหยัดโดยติดป้ายในห้องน้ำตลอดจนห้องน้ำจำนวนไม่น้อยใช้ก๊อกน้ำประหยัดน้ำ วิชาและมาตรการเหล่านี้มีผลต่อนิสิตทุกเพศอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้นิสิตมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนเหมือนกัน
- 5) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับงานของ สุนิตา เข้มทอง (2549) ธัญธัช วิกิตภูมิประเทศ (2557) อรุพร ศิริวิชัยภรณ์ และคณะ (2561) และ ศิริรัฐ โกวงศ์ และคณะ (2564) โดยกลุ่มนิสิตที่มีอายุ 22 ปี หรือมากกว่า (ค่าเฉลี่ย = 3.90, S.D. = .59) มีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนมากกว่ากลุ่มนิสิตที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 21 ปี (ค่าเฉลี่ย = 3.75, S.D. = .47) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกลุ่มนิสิตที่มีอายุ 22 ปี หรือมากกว่า เป็นกลุ่มที่หลายคนใกล้เข้าสู่ตลาดแรงงานหรือเรียนไปทำงานไป ทำให้นักกลุ่มนี้เห็นความสำคัญของการประหยัดน้ำเพื่อลดค่าใช้จ่ายมากกว่านิสิตที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 21 ปี ที่ส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่เรียนเพียงอย่างเดียว
- 6) กลุ่มตัวอย่างที่มีคณะที่ศึกษาแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานของ พัฒนศักดิ์ บุปผาสวรรณ (2546) และ ศิริรัฐ โกวงศ์ และคณะ (2564) โดยคณะเกษตร วิศวกรรมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ เป็นคณะที่มีความตระหนักสูงมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ

นิสิตคณะเกษตรอาจมีการเรียนการสอนการเกษตรที่ยั่งยืนและการจัดการน้ำ นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์อาจได้รับแรงบันดาลใจจากประชุมเชิงปฏิบัติการและงานวิจัยเกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสียประหยัดพลังงานตลอดจนการณรงค์เล่นสงกรานต์ประหยัดน้ำ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์เน้นการเรียนการสอนแบบ Project-based Learning และคณะมนุษยศาสตร์มีการส่งเสริมการประหยัดน้ำผ่านการปลูกฝังวัฒนธรรมผ่านงานแสดงดนตรีของวงดุริยางค์เครื่องลมแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7) กลุ่มตัวอย่างที่มีชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานของ พัฒนศักดิ์ บุปผาสวรรณ (2546) และ ศรีรัฐ โกวงศ์ และคณะ (2564) แต่ไม่สอดคล้องกับงานของ ลักขณา สิริวัฒน์ (2556) และ เศรษฐพงศ์ อัมมะเย (2556) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีการผลักดัน Sustainable Development Goals (SDGs) ในการเรียนการสอนประกอบกับนิสิตทุกชั้นปีต้องจ่ายเงินเพื่อเข้าถึงน้ำจัดสะอาดเหมือนกัน ทำให้นิสิตเห็นความสำคัญการใช้น้ำอย่างยั่งยืนเหมือนกัน

8) กลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานของ ลักขณา สิริวัฒน์ (2556) และ ศรีรัฐ โกวงศ์ และคณะ (2564) แต่ไม่สอดคล้องกับงานของ ธัญรัช วิกิตภูมิประเทศ (2557) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตไม่ว่าจะมีผลการเรียนเฉลี่ยระดับใดต้องจ่ายเงินสำหรับน้ำจัดสะอาดเหมือนกัน ทำให้ทุกคนใช้น้ำประหยัดเพื่อลดค่าใช้จ่าย

9) กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานของ สุนิตา เข้มทอง (2549) แต่ไม่สอดคล้องกับงานของ ศรีรัฐ โกวงศ์ และคณะ (2564) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีการผลักดัน Sustainable Development Goals (SDGs) ในการเรียนการสอนและการณรงค์ให้ใช้น้ำอย่างประหยัด ทำให้นิสิตเห็นความสำคัญของน้ำจัดสะอาดและลดการใช้น้ำที่ไม่จำเป็น นอกจากนี้ การใช้น้ำจัดสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคมีค่าใช้จ่าย ทำให้นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีความตระหนักในการใช้น้ำเหมือนกัน

10) สื่อที่ใช้เป็นประจำมีความสัมพันธ์กับระดับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับงานของ ศรีรัฐ โกวงศ์ และคณะ (2564) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากคำกรองซีพีในปัจจุบันสูงมากเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ส่งผลให้นิสิตประหยัดน้ำเพื่อลดค่าใช้จ่าย และนำเงินที่ประหยัดในนั้นไปลงทุนหรือใช้จ่ายเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคต ดังนั้น นิสิตไม่จำเป็นต้องใช้สื่อใดเพื่อให้เกิดความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืน

11) ความรู้ความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนในทิศทางตามกันน้อย เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ($r = .190$) ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ พัฒนศักดิ์ บุปผาสวรรณ (2546) อรุพร ศิริวิษยาภรณ์ และคณะ (2561) และ ศรีรัฐ โกวงศ์ และคณะ (2564) แม้นิสิตจะมีความรู้ความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนในระดับมากแต่นิสิตเกิดความตระหนักน้อย อาจเป็นเพราะนิสิตต้องใช้น้ำอย่างประหยัดเพื่อลดค่าใช้จ่ายไม่ว่าจะมีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ นิสิตมีรายได้น้อยอาจทำให้ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีหรือสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อประหยัดน้ำได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า แม้นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับสูงแต่ด้านการดูแลต้นไม้อยู่ในระดับปานกลาง มหาวิทยาลัยควรเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้น้ำเท่าที่จำเป็นในการดูแลต้นไม้ผ่านทางสื่อที่นิสิตนิยมใช้ ได้แก่ Instagram LINE YouTube เว็บไซต์ X และ Facebook เพื่อกระตุ้นให้นิสิตมีความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนสูงยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึกระดับปริญญาตรีแยกตามคณะ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ โดยเฉพาะข้อค้นพบในสมมติฐานที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการใช้น้ำอย่างยั่งยืนในทิศทางตามกันน้อย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงพลังงาน, สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน. (2561). *วิธีง่ายๆ สำหรับนักเรียนในการช่วยประหยัดพลังงาน และรักษาสິงแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประชาสัมพันธ์กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน.
- การประปานครหลวง สำนักงานใหญ่. (2565). อัตราค่าน้ำประปา (WATER TARIFFS) ตั้งแต่ ธันวาคม 2542 / Effective December 1999. สืบค้นจาก <https://www.mwa.co.th/services/users-should-know/users-service-rate/service-rate/>.
- ณัฐนันท์ วิริยะวิทย์. (2558). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนของนักศึกษา สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 20(2), 138-147.
- ทีมข่าว TCJ. (2560). คนไทยรู้ยัง: ผู้ใช้น้ำประปาเตือนร้อน 'ค่าน้ำแพง' พบค่าน้ำ 'รัฐ' แพงกว่า 'เอกชน'. สืบค้นจาก <https://www.tcjthai.com/news/2017/03/scoop/7473>.
- ธัญรัช วิภาติภูมิประเทศ. (2557). ความตระหนักในจริยธรรมการวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(4), 46-54.
- พัฒนศักดิ์ บุปผาสวรรณ. (2546). ความตระหนักของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่ออาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2556). การตระหนักทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 32(4), 118-126.
- ศรีรัฐ ไกวงศ์. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์*. สมุทรสาคร: บริษัทพิมพ์ดี.
- ศรีรัฐ ไกวงศ์ และคณะ. (2564). ความตระหนักถึงการตรวจสอบข่าวปลอมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. บทความนำเสนอใน 13th National and International Conference on Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University.
- เศรษฐพงศ์ อัมมะเย. (2566). ความตระหนักถึงผลกระทบต่อสภาวะโลกร้อนที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สำนักบริหารการศึกษา. (2567). จำนวนนิสิตปัจจุบัน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 4 มกราคม พ.ศ.2567. สืบค้นจาก https://regis.ku.ac.th/cpcmns/rpt_std_ku3.php.
- สุนิดา เข้มทอง. (2549). ความตระหนักรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาต่อการละเมิดลิขสิทธิ์ ผลงานวรรณกรรมงานศิลปะ-การแสดง และสื่อดิจิทัลบนอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริวัฒน์ อุตัน. (2565). คนไทยหมดเงินไปเท่าไร เพื่อแลกความมั่นใจกับคำว่า 'น้ำดื่มสะอาด'. สืบค้นจาก <https://urbancreature.co/cost-of-living-water/>.
- อรุพร ศิริวิยาภรณ์, สันติ ศรีสวนแดง และประสงค์ ดันพิชัย. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11(1), 1207-1221.
- Clift, J. (2006). *Water, Use Less—Save More: 100 Energy-Saving Tips for the Home*. VT: Chelsea Green Publishing Company.

Pandey, U. C., Nayak, S. R., Roka, K., & Jain, T.K. (2021). *SDG14-Life below Water: Towards Sustainable Management of Our Oceans*. Manipal University Jaipur, India: Emerald Publishing Limited.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).